

Nato nalézací soud předložil spisy znovu nejvyššímu soudu vzhledem k tomuto prohlášení státního zástupce s tím, že se nepovažuje za oprávněna ani za povinna provéstí úkon uložený zákonem (§§ 427, 424 tr. ř.) státnímu zastupitelství.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uložil znovu krajskému soudu trestnímu v Brně, by obžalovanému Jaroslavu Č-ému doručil rozsudek krajského soudu trestního v Brně ze dne 1. února 1933.

O d ů v o d n ě n í:

Bylo-li hlavní přelíčení vykonáno v nepřítomnosti obžalovaného, oznámí se rozsudek obžalovanému buďto soudcem k tomu určeným nebo se mu doručí opis rozsudku. Není-li to možno pro jeho nepřítomnost, má se rozsudek uveřejniti způsobem v § 424 tr. ř. uvedeným. Z tohoto doslovu zákona je zřejmo, že § 427 tr. ř. odkazuje k § 424 tr. ř. jen co do způsobu uveřejnění rozsudku, že však nic nemění na všeobecné zásadě vyslovené v § 269 tr. ř., že oznámení rozsudku obžalovanému zařídí předseda soudního sboru. Nemůže tedy veřejný obžalobce svými prohlášeními ani zameziti oznámení rozsudku obžalovanému, ani není oprávněn, aby uveřejnění sám zařídil. Ustanovení poslední věty § 424 tr. ř. týká se jen uveřejnění obsílky.

Ukládá se proto krajskému soudu trestnímu, by vyhověl příkazu nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 3. září 1934 o doručení rozsudku obžalovanému Jaroslavu Č-ému, neuznal-li sám vhodným, doručiti rozsudek některému jeho obhájci, který předložil zmocnění tohoto obžalovaného, podle § 79 tr. ř. (sb. n. s. tr. čís. 2416, 2673, 3257, 4198, 4918).

Čís. 5109.

Zlehčování ve smyslu § 27 a nekalá reklama ve smyslu § 25 zák. čís. 111/1927, tvrdil-li studnařský mistr, že tím, že mu byla udělena studnařská koncese, zaniklo dosavadní oprávnění zednických a tesařských mistrů a stavitelů v dotyčném politickém okrese řídití a prováděti zřizování studní, a že proto každé další jimi prováděné zřizování studní bude podle zákona trestně stíháno.

Ochrany práva původského požívá jen stavba s tvůrčí myšlenkou, nikoli stavba obyčejná, tuctová, jakékoliv tvůrčí myšlenky postrádající a osobitost původce najevo nedávající.

(Rozh. ze dne 22. října 1934, Zm I 729/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 8. června 1932, pokud jím byl uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona o nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. a přestupkem nekalé soutěže podle § 25 téhož zákona, vyhověl jí však, pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 45 zákona o původcovském právu, zrušil napadený rozsudek v tomto bodě a ve výroku o trestu a ve výrocích s tím

souvisejících jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro přečin podle § 27 a přestupek podle § 25 zákona o nekalé soutěži.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek v celém rozsahu a uplatňuje zmateční důvody podle § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř.

Antonín V., stavitel a mistr studnařský v P. byl uznán vinným jednak přečinem zlehčování, jednak přestupkem nekalé reklamy, jichž se dopustil podle zjištěného smyslu pozastavených článků uveřejněných pod nadpisem »P. T. veřejnosti« v čís. 24. a 31. periodického tiskopisu »Týdeník z Č.« z roku 1929 tím, že za účelem soutěže a by zjednal svému podniku přednost, tvrdil, že udělením koncese studnařské jemu zaniklo dosavadní oprávnění soukromých obžalobců Karla P-ého, stavitele, Karla M-ů, Jana K-a, Václava M-a, Josefa P-a a Antonína S-a, mistrů zednických a Josefa B-e, tesařského mistra, v P. řídití a prováděti zřizování studní a že proto každé, jimi snad prováděné další zřizování studní, bude podle zákona trestně stíháno, čímž jednak jejich podniky zlehčoval, jednak podniku svému před jejich podniky přednost zjednati zamýšlel.

Pokud jde o článek uveřejněný v čís. 24 »Týdeníku z Č.«, vytýká stížnost, uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není dána skutková podstata oněch deliktů podle zákona proti nekalé soutěži, ježto obsah pozastavených článků byl ohledně všech soukromých obžalobců, vyjma stavitele Karla P-ého, objektivně správný, tedy ne nepravdivý, a poněvadž nalézací soud otázku subjektivní viny nesprávně vyřešil. Správnost, pravdivost údajů dovozuje stížnost z ustanovení §§ 3, 4 odst. 2 a 5 zákona ze dne 25. prosince 1893, čís. 193 ř. zák., upravujícího koncesované živnosti stavební, a dochází výkladem citovaných ustanovení k tomu, že udělením studnařské koncese v politickém okrese P-ském nastává ten stav, že zedničtí a tesařští mistři v tomto okrese nemohou vůbec prováděti práce studnařské, stavitel pak jen v souvislosti s prováděním staveb.

Je podotknouti, že ve vývodech písemného provedení zmateční stížnosti hájí stěžovatel částečně názor, který se kryje s názorem vysloveným výnosem ministerstva obchodu z 29. března 1926, čís. 21.732, aniž však tento výnos citoval, a teprve při zrušovacím roku se tohoto výnosu výslovně dovolal a poukázal na jeho úvahy. Je přiznati, že tento výnos přihlíží k duchu a účelu citovaného zákona a živnostenského řádu, avšak přehlíží při tom jasný doslov § 5 odst. 2 zákona čís. 193/93 ř. zák. Pro výklad zákona však je podle § 6 obč. zák. v prvé řadě rozhodný »smysl slov v jejich souvislosti« a nemůže proto nejvyšší soud se zřetelem na jasné znění § 5 odst. 2, který mluví o »místech«, tedy nikoliv o »politických okresech«, stanovisko zaujaté citovaným výnosem ministerstva obchodu sdíletí a přiklonil se úplně k výkladu, jaký dal všem uvedeným zákonným ustanovením nejvyšší správní soud v rozhodnutí čís. 7265 sb. Bohuslavovy a nejvyšší soud ve svém rozhodnutí v této věci pod Rv I 706/30 vydaném.

Podle § 2 odst. 1 zákona ze dne 26. prosince 1893, čís. 193, je stavitelský mistr oprávněn pozemní stavby a jiné příbuzné stavby spojením prací rozličných stavebních živností — tedy když se tu cituje § 1 —, i živnosti studnařské — řídití a svým vlastním pomocným personálem prováděti. Jenom v místech vyjmutých je stavitel podle téhož § odst. 2 povinen vzhledem k pracím spadajícím do oboru mistrů studnařských užívati ku provedení prací, spadajících do studnařství, mistra studnařského k stavění studní oprávněného. Ani město P., ani žádná z obcí tohoto okresu nejsou místy vyňatými. Proto neplatí ona výjimka pro prvního soukromého obžalobce, stavitele P-ého, a může tento stavitel v P. ve spojení se stavbami jinými zřizovati studně sám, ve venkovských obcích okresu p-ského pak — kterýmžto výrazem jest rozuměti obce politické —, ježto tam studnařského mistra není, může podle § 5 odst. 2 cit. zák. zřizovati studny též samostatně, tedy i beze spojení se stavbou jinou. Jen samostatné stavby studní v P. samém není oprávněn prováděti.

Co se pak týče ostatních žalobců, mistrů zednických a mistra tesařského, mají tito podle § 5 odst. 2 cit. zák. v místech, kde není studnařského mistra (tedy konkrétně ve všech obcích p-ského okresu mimo P. sám) právo řídití a prováděti všechny práce k samostatnému zřízení studní potřebné. Na věci tedy nemění, že snad v jiné obci politického okresu, v jehož obvodě studna se zřizuje, je mistr studnařský. Pokud však se jedná u těchto mistrů o provádění prací studnařských ve spojení se stavbou jimi prováděnou, mají tito mistři při provádění těchto staveb vlastního oboru k oněm pracím, které spadají do oboru studnařského, používati (viz předpisy § 3 odst. 2 a § 4 odst. 2 cit. zák.) studnařských mistrů k příslušným pracím oprávněných, a jen kdyby takový mistr studnařský nesídlil v politickém okrese stavebního místa, smí tyto práce vykonávati jejich vlastní pomocný personál. Nejsou tudíž podle uvedeného soukromí obžalobci oprávněni prováděti práce studnařské, pokud by takové prováděli ve spojení se stavbou jinou — ani v P., ani v celém p-ském okrese politickém; mohli by ovšem práce takové i tam přijímati, ku provedení jich byli by však povinni používati mistra studnařského, nejsouce ovšem při volbě téhož vázáni snad výhradně na studnařského mistra usedlého v tomto okrese; naproti tomu mohou však samostatnou stavbu studní ve všech politických obcích tohoto okresu mimo sám P. nejen převzítí, nýbrž i sami řídití a prováděti.

Nejsou proto údaje pozastavených článků objektivně pravdivy.

Jak nejvyšší jako zrušovací soud již opětovně vyslovil, stačí ke skutkové podstatě přečinu zlehčování a přestupku nekalé reklamy po stránce subjektivní i dolus eventualis, totiž, že pachatel si uvědomil možnost, že údaje jeho nejsou pravdivé, a přes to jednal, nezjednav si jistotu, a že by ho nebylo od jednání odvrátilo ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jím učiněných. Z toho právního nazírání vycházel i nalézací soud, jak výslovně v rozsudku je uvedeno. Po vylíčení děje zjistil pak soud, že obžalovaný si mohl uvědomiti, že jeho údaje v tom rozsahu, jak je uveřejnil, nejsou pravdivé, že přes to nezjednal si jistotu a závadné články uveřejňoval.

Toto zjištění soudu nalézacího napadá stížnost s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Stížnost uvádí, že stěžovatel v pozastavených

článcích jen pronesl a hájil svůj právní názor a že si nemohl uvědomiti jeho nesprávnost, poněvadž tento názor nebyl mu vyvrácen.

Než stížnost tu přehlíží, že napadený rozsudek v dalších svých úvahách zjišťuje, že obžalovaný již ve článku z 25. května 1929 čís. 22 »Týdeníku z Č.« tvrdí, že naprosto zanikla práva stavitelů a žalujících živnostenských mistrů nadále provozovati hloubení a stavby studní, a varuje stavebníky, že by i zadáním nových studní neb jich oprav se vydávali nebezpečí trestního stíhání právě tak jako osoby stavbu provádějící, a že i pak, když vyšla oprava soukromých obžalobců ve článku ze dne 1. června 1929 čís. 23 téhož časopisu, znovu ve článku ze dne 8. června 1929 v čís. 24 apodikticky zdůrazňuje, že oprávnění, t. j. zřizovati studně a prováděti jich opravy žalujícími, t. j. stavitelem a ostatními jmenovanými živnostníky zaniklo. Již z toho zřejmo, že obžalovaný neoznačil to, co tvrdil v pozastavených článcích, za svůj právní názor, nýbrž že okolnosti tam uvedené tvrdil apodikticky, a pokud tuto obhajobu obžalovaný pak rozvedl dále, že šlo o jeho právní přesvědčení, o výklad zákona, o jehož správnosti naprosto byl přesvědčen a že uveřejnil pozastavené články za souhlasu živnostenského referenta Dr. B-a, po případě i přednosty okresního úřadu K-a, tu nalézací soud se touto obhajobou obžalovaného zabýval, leč vyvrátil ji — nehledě ke zjištěním shora již uvedeným — i dalším zjištěním na základě svědecké výpovědi posléze jmenovaného. Soud totiž zjišťuje dále, že obžalovaný přišel k přednostovi okresního úřadu K-ovi, že ho žádal, aby mu dal úřední doložku ku prohlášení, jež mínil uveřejniti v úředním Věstníku, že on je výhradně oprávněn ke stavění studní a že ostatní stavitelé tím, že mu byla udělena koncese studnařská, práva toho pozbyli, že mu však přednosta okresního úřadu K. odepřel dáti úřední doložku s poukazem na nejasnost dotyčných předpisů. Na základě všech těchto zjištěných skutečností jakož i z dále zjištěného počínání si obžalovaného, že přes další upozornění ve Stavitelských listech ročníku XXV. čís. 14 ze dne 31. července 1929 ještě při hlavním přelíčení dne 8. června 1932 konaném, prohlásil, že dosud je stejného mínění, že totiž soukromí obžalobci k uvedeným pracím oprávnění nejsou a že přes poučení, jehož se mu jednak článkem z 1. června 1929 v »Týdeníku z Č.« čís. 23, jednak článkem z 31. července 1929 ve Stavitelských listech dostalo, nepřišel na okresní úřad snad se žádostí o vysvětlení sporných ustanovení zákona čís. 193/93 ř. zák., nýbrž se žádostí o úřední doložku, dochází nalézací soud ku přesvědčení o vině obžalovaného po subjektivní stránce a k závěru, že se mu zřejmě nejednalo o zjištění objektivní pravdy, nýbrž o vyvýšení vlastního a zlehčení podniku žalobců.

Na takovém podkladě pak zjistil soud, že by obžalovaného ani nabytý přesvědčení o nepravdivosti údajů jím učiněných nebylo odvrátilo od jeho jednání a že tedy jednal v úmyslu eventuálním. Vyjádřil-li se při tom nalézací soud, že obžalovaný mohl si uvědomiti — místo »uvědomil si možnost« —, že jeho údaje jsou nepravdivé a že přes to jednal nesjednav si jistotu, kterémuž zjištění, správně závěru, vytýká stížnost, že je to jen zjištění culpy a že toto zjištění uvedený pojem eventuálního úmyslu nenaplnuje, jde tu jen o jistou nepřesnost výrazu napadeného rozsudku, která však s ohledem na ostatní obsah rozsudku a zejména na zjištění v něm učiněná nepřipouští pochybnosti o tom, že soud otázku

dolu eventuálního správně pochopil, veškeré jeho náležitosti bezvadně zjistil a svými úvahami řádně odůvodnil. Je tedy výrok soudu nalézacího o eventuálním dolu obžalovaného ve směru skutkovém kryt potřebnými zjištěními a z nich vyplývajícími úvahami, ve směru právním pak správně odůvodněn. Ježto i ostatní skutkové náležitosti deliktů podle §§ 27 a 25 zákona proti nekalé soutěži soud nalézací správně zjistil a dotyčná zjištění napadena nebyla, bylo zmateční stížnost, pokud čelí výrokům odsuzujícím stěžovatele podle §§ 27 a 35 zákona proti nekalé soutěži, zamítnouti.

Co se přečinu podle § 45 zákona o právu původcovském dotýče, uplatňuje stížnost mimo jiné zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. v tom směru, že tu nešlo o dílo umění stavitelského původcovským zákonem chráněné, a zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř., vytýkajíc zřejmým poukazem nedostatek důvodů, ježto soud ani přesně nezjistil, o jakou stavbu, pokud se týče o jaké plány u stavby šlo, a neúplnost, že soud, uvažuje o tom, zda tu šlo o dílo umění stavitelského, původcovským zákonem chráněné, spokojil se jen posudkem znaleckého sboru, že šlo o plagiát a dílo umění stavitelského a, že nepřihlédl, uvažuje tuto oázku, k posudku znalců prof. G-a a rektora Dr. Ing. A-ého, podle nichž o takové dílo nešlo.

Stížnost je v právu. Jak již z úvodního odstavce § 4 zákona čis. 218/26 sb. z. a n. plyne, jsou zákonem tím chráněny jen »výtvořiny« umění výtvarného, tedy myšlenky, vyjádřené ustálenou a osobitou formou; chrání se tedy zákonem tím jen tvůrčí činnost původcovská, tedy něco nového, ne šablonovitého. V odstavci 6. cit. paragrafu vyslovuje se ochrana »děl umění stavitelského«. Již z tohoto doslovu a článku 2 úmluvy Bernské čis. 401/1921 sb. z. a n. vyplývá, že ochrany původcovského práva požívá jen »tvorba«, tedy výsledek tvůrčí činnosti původcovy a že tato tvorba musí býti stavba s tvůrčí myšlenkou, ne stavba obyčejná, tuctová, každé tvůrčí myšlenky postrádající a osobitost původcovu najevo nedávající (Löwenbach str. 38). Podle § 7 cit. zákona požaduje se, by i zpracování, má-li býti chráněno, mělo osobitý ráz a v § 9 cit. zákona se výslovně tento osobitý ráz vyžaduje.

Vycházejí s tohoto právního hlediska měl soud předem přesně zjistiti, o jakou stavbu šlo, a pak učiniti další zjištění, potřebné k závěru, jednalo-li se o dílo zákonem chráněné. Je přirozené, že soud bude často potřebovati posudku znaleckého o technických otázkách, by si mohl dotyčné závěry učiniti. Na to pamatoval § 62 cit. zák. zřízením znaleckých sborů, jejichž složení a funkce byly upraveny § 10 vládního nařízení čis. 10/27 sb. z. a n. Podle § 10 cit. nař. mají však znalecké sbory podávati posudky jen »o pochybných nebo sporných otázkách technické povahy«. Úsudek o tom, zda jde o dílo chráněné a o jaké dílo, má si utvořiti soud. Úsudek ten je výronem právní činnosti soudu a musí býti řádně odůvodněn. Znalecký sbor posudek v tom směru podávati nemá, on má jen s hlediska vědy neb umění zjišťovati technické premise pro tento úsudek soudu poukazem na to, v čem se jeví při provedení díla osobitý ráz myšlenky a co na díle dlužno považovati za uměleckou tvorbu a co není šablonovité. Poukaz na cenu 1.600 Kč zajisté nedostačuje k odůvodnění, že se jedná o uměleckou tvorbu. Soud měl tudíž zjistiti, o jakou stavbu šlo, zda se jeví v plánu na ní prvky tvůrčí

myšlenky, a pak měl na základě zjištěného stavu; přihlížeje po případě též k vyjádření Dr. Ing. A-ého a prof. G-a, utvořiti si úsudek, zda šlo o osobitou tvorbu uměleckou.

Čís. 5110.

Pojem demokraticko-republikánské formy státu; ta je tu, i když jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé a když vláda je sestavena jen z některých parlamentních stran.

(Rozh. ze dne 24. října 1934, Zm I 868/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 22. srpna 1933, jímž byl stěžovatel vinným uznán přechodem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.

Z d ů v o d ů :

S hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost bez bližšího odůvodnění, že slova obžalovaného rozsudkem vzatá za prokázaná nelze pokládati za pobuřování proti státu. Stížnost není v právu, neboť ustanovením § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. není jen chráněna republika jako územní útvar, nýbrž jako souhrn určitých forem státního života a jeho ústavního vývoje, jež v zákoně pak docházejí výrazu vyjmenováním vzniku, samostatnosti, ústavní jednotnosti a demokraticko-republikánské formy. Je tedy útok proti demokraticko-republikánské formě útokem na stát a nelze pojmy rozlišovati tak, jak to činí stížnost.

V nepravu je stížnost i pokud vytýká rozsudku, že podřadiv výrok obžalovaného pojmu pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní, nesprávně použil zákona tím, že nesprávně vykládá pojem demokracie. Stížnost obžalovaného, která snaží se svým způsobem tento pojem vykládati a která ponechávajíc stranou ustanovení ústavní listiny, posuzuje demokraticko-republikánskou státní formu jen s úzkého hlediska, jak právě ta která vláda byla nebo je složena, jest odkázati na to, že demokraticko-republikánskou formu státní, vyvěrající ze zásady § 1 ústavní listiny, že lid je jediný zdroj veškeré státní moci v republice Československé, představuje Národní shromáždění zvolené podle všeobecného a rovného práva hlasovacího jako činitel zákonodárný a volený prezident republiky a podle ústavní listiny zřízená vláda jako představitelé moci vládní a výkonné. Že jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé, nikterak neporušuje, naopak jen utvrzuje zásadu demokraticko-republikánské státní formy; vrstva národa není ani zákonem ani ve skutečnosti vyloučena žádná a zásada rovnosti není rovněž nikterak porušena, jmenovitě též ne tím, že se vláda případně sestaví jen z některých parlamentních stran; zákonodárná spolupůsobnost ostatních stran není tím nikterak v zásadě potlačena, i když z důvodu principu většinového, nezbytně nutného, nedojde snad v jednotlivých případech plného nebo kladného výsledku. Případně proto uvádí rozsudek, že demokracie je